

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการธุรกิจหอมแดงของผู้ค้าคนกลางในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน
ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ
4. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
5. การตรวจสอบข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น (Primary data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรง มีวิธีการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- 1.1 การสำรวจพื้นที่ที่ศึกษา โดยเดินทางไปสำรวจกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่
เพื่อสังเกตข้อมูลโดยทั่วไป สำหรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.2 การสัมภาษณ์ การสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group)
และการประเมินผล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึก และแบบประเมินผล

2. ข้อมูลขั้นที่สอง (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ
บทความ ตำราเอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจหอมแดงของผู้ค้าคนกลาง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. ประชากรที่ใช้เพื่อศึกษาการจัดการธุรกิจหอมแดงของผู้ค้าคนกลาง ได้แก่
 - 1.1 ผู้ค้าคนกลางที่ประกอบธุรกิจหอมแดงในอำเภอบ้านไผ่ จำนวน 9 คน
 - 1.2 พนักงานประจำในธุรกิจหอมแดงในอำเภอบ้านไผ่ จำนวน 228 คน
 - 1.3 ผู้รับซื้อหอมแดงในอำเภอบ้านไผ่ จำนวน 37 คน

2. ประชากรที่ใช้เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาธุรกิจหอมแดง ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานร้านรุ่งเรืองพืชผล จำนวน 22 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มาจากประชากรที่ใช้เพื่อศึกษาการจัดการธุรกิจหอมแดงของผู้ค้าคนกลาง ประกอบด้วย

1. ผู้ค้าคนกลางที่ประกอบธุรกิจหอมแดงในอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณสมบัติคือ ประกอบธุรกิจมาไม่น้อยกว่า 20 ปี และมีปริมาณรับซื้อไม่น้อยกว่า 500,000 กิโลกรัมต่อปี จำนวน 3 คน
2. พนักงานประจำในธุรกิจหอมแดงในอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณสมบัติคือ เป็นพนักงานประจำของผู้ค้าคนกลางของกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1 และปฏิบัติงานมาไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ผู้ค้าคนกลางรายที่ 1 มีจำนวน 10 คน ผู้ค้าคนกลางรายที่ 2 มีจำนวน 12 ราย และผู้ค้าคนกลางรายที่ 3 มีจำนวน 10 ราย รวมจำนวน 32 คน แต่เพื่อให้มีสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากัน จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างรายละ 10 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานประจำทั้งสิ้น 30 คน
3. ผู้รับซื้อหอมแดง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณสมบัติคือ ประกอบธุรกิจมาไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีปริมาณรับซื้อไม่น้อยกว่า 100,000 กิโลกรัมต่อปี จำนวน 7 คน

สรุปประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ผู้บริหารและพนักงานร้านรุ่งเรืองพืชผล จำนวน 22 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ค้าคนกลาง จำนวน 3 คน พนักงานประจำ จำนวน 30 คน และผู้รับซื้อหอมแดง จำนวน 7 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียง สำหรับผู้ค้าคนกลาง

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ค้าคนกลาง ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้น ลักษณะกิจการ/การก่อตั้ง ระยะเวลาดำเนินการ การรับซื้อและจำหน่ายผลผลิต

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. แบบสอบถาม สำหรับพนักงานประจำ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาทำงาน
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจของผู้ค้าคนกลาง ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม
 - ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
3. แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม สำหรับผู้บริหาร/พนักงานร้านรุ่งเรืองพืชผล และผู้รับซื้อหอมแดง ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจของผู้ค้าคนกลาง ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม
 - ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
4. แบบประเมินผล การดำเนินงานธุรกิจหอมแดง ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 การดำเนินงานด้านการวางแผน
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านการจัดองค์การ
 - ตอนที่ 3 การดำเนินงานด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน
 - ตอนที่ 4 การดำเนินงานด้านการสั่งการ
 - ตอนที่ 5 การดำเนินงานด้านการควบคุม
 - ตอนที่ 6 สภาพปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
5. เครื่องบันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
 - 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
 - 3) วิเคราะห์เนื้อหาการจัดการจัดการธุรกิจ ประกอบด้วยด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม
 - 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
 - 5) นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
 - 6) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยแยกประเด็นเป็นด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม
- 4) สร้างแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม
- 5) นำแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
- 6) นำแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

3. แบบประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบประเมินการดำเนินงานธุรกิจ
- 3) วิเคราะห์เนื้อหาด้านการจัดการธุรกิจ ประกอบด้วยด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม
- 4) สร้างแบบประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจ
- 5) นำแบบประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจที่สร้างเสร็จ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
- 6) นำแบบประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือ
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
4. สร้างความคุ้นเคยกับผู้ค้าคนกลางที่ประกอบธุรกิจหอมแดงในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ประโยชน์ของการศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งกำหนดวัน เวลาเก็บข้อมูล

5. ลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องบันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียงช่วยในการบันทึกข้อมูล สำหรับผู้ค้าคนกลาง และใช้แบบสอบถามสำหรับพนักงานประจำ

6. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาสรุปแยกเป็นประเด็นตามกรอบการศึกษาเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม

7. จัดทำแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม

8. นัดหมายวัน เวลา สถานที่ กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสนทนากลุ่ม

9. สำหรับการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการสนทนาตามประเด็นของกรอบการศึกษา โดยใช้วิธีการสนทนาในบรรยากาศที่เป็นกันเอง เริ่มจากผู้วิจัยนำเสนอเข้าสู่ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมสนทนาในการบันทึกเสียงสนทนา บันทึกภาพ การจดบันทึกและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาซักถามผู้วิจัยก่อน เพื่อสร้างความไว้วางใจ จากนั้นผู้วิจัยจะนำเข้าสู่ประเด็นของการสนทนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการธุรกิจหอมแดง โดยเริ่มจากเรื่องการค้างานด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม รวมถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการธุรกิจ โดยให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็น ทศนคติ และอภิปรายแต่ละประเด็นอย่างเต็มที่ และในท้ายสุดผู้วิจัยเป็นผู้สรุปผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมได้รับทราบอีกครั้ง

10. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พร้อมทั้งนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยเป็นระยะๆ เพื่อรับคำแนะนำชี้แจงให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรณีข้อมูลที่ได้ยังไม่สมบูรณ์จะกลับไปเก็บรวบรวมเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

11. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่ แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

12. สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

13. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจหอมแดงโดยใช้รูปแบบของศิณีย์ สังข์ศรีศรี จากนั้นนำรูปแบบที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจหอมแดงที่ร้านรุ่งเรืองพืชผล อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2549 รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน

14. จัดทำแบบประเมินผล

15. ประเมินผลการพัฒนาธุรกิจหอมแดงของร้านรุ่งเรืองพืชผล อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ในด้านต่างๆ ได้แก่ การดำเนินงานด้านการวางแผน การดำเนินงานด้านการจัดองค์การ การดำเนินงานด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน การดำเนินงานด้านการสั่งการ และการดำเนินงานด้านการควบคุม รวมถึงสภาพปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยให้ผู้บริหารและพนักงานร้านรุ่งเรืองพืชผลเป็นผู้ประเมิน

16. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผล

17. สรุปผลการศึกษาเขียนรายงาน

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลกระทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสนทนากลุ่ม และการประเมินผล ว่าตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งหากยังไม่สมบูรณ์ในส่วนใด ผู้วิจัยจะดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
2. ประมวลรูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจหอมแดง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล
3. รวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้องทั้งหมดมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยแยกประเด็นที่ค้นพบออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ซึ่งจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

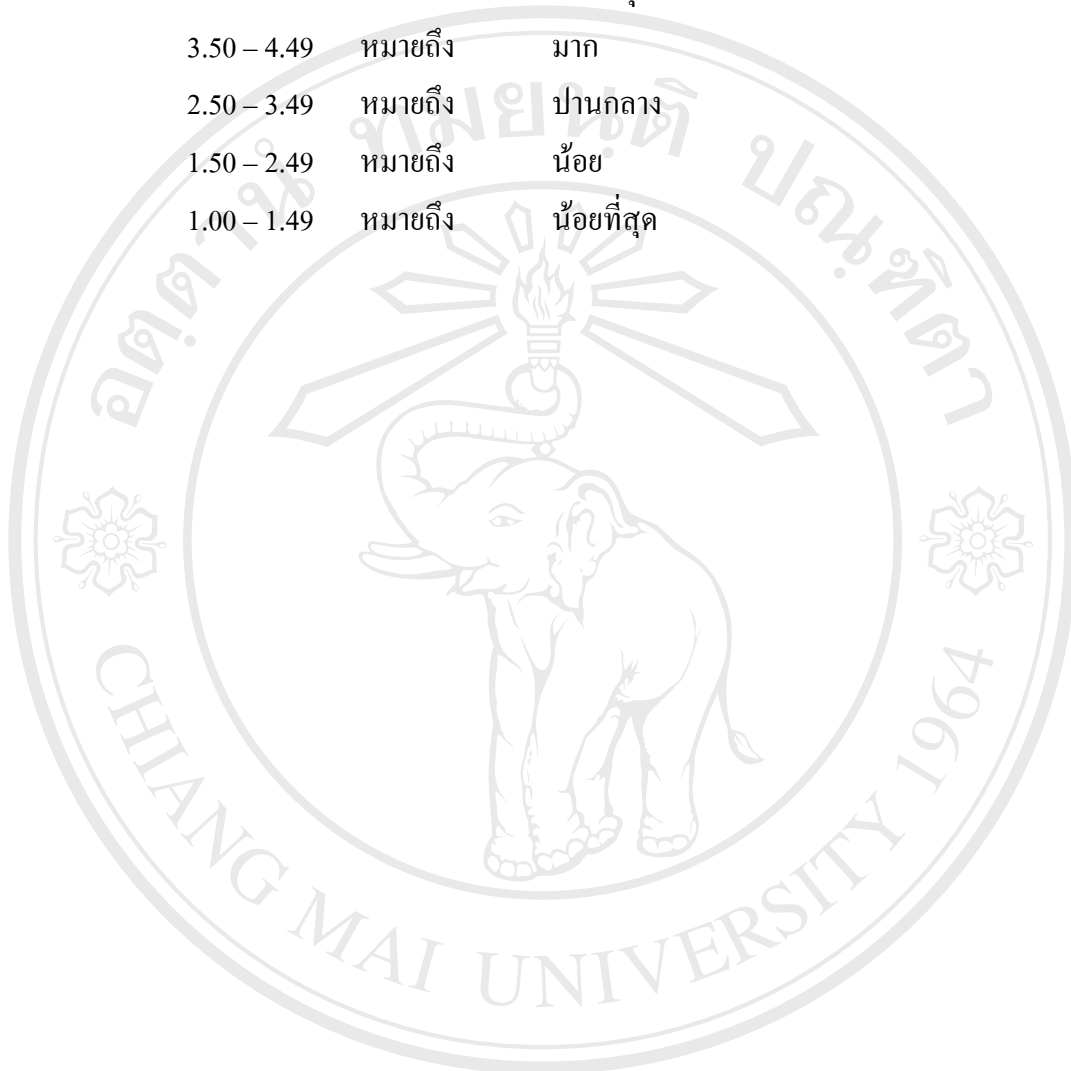
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินผล ผู้วิจัยจะใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล ดังนี้ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2538)

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved